

Regina Smolnik (Hrsg.), ArchaeoMontan 2012. Erkunden – Erfassen– Erforschen. Internationale Fachtagung Dippoldiswalde 18. bis 20. Oktober 2012. Průzkum – Evidence – Interpretace. Mezinárodní konference Dippoldiswalde, 18. až 20. říjen 2012

Arbeits- und Forschungsberichte zur sächsischen Bodendenkmalpflege, Beiheft 26. 302 Seiten, 25 meist zweisprachige Beiträge mit zahlreichen farbigen Abbildungen, 21 x 28 cm, broschiert (Dresden 2013) – ISBN 978-3-943770-09-4 / € 18,00

Seit März 2012 forschen Wissenschaftler von sieben Partnerinstitutionen aus Sachsen und Böhmen innerhalb des ArchaeoMontan-Projektes grenzübergreifend zum mittelalterlichen Bergbau im sächsisch-böhmischen Erzgebirgsraum. In diesem Band werden die 25 Beiträge der ersten von insgesamt drei Projekt-Fachtagungen vorgelegt, die im Oktober 2012 in Dippoldiswalde stattfand. Das gesamte Vorhaben wird von der Europäischen Union durch den Europäischen Fonds für regionale Entwicklung über das Programm Ziel 3/Cíl 3 finanziert.

Vgl. Inhaltsverzeichnis auf den folgenden Seiten

Inhalt / Obsah

REGINA SMOLNIK Vorwort/Předmluva	5	2. Sektion: Naturwissenschaftliche Beiträge 2. sekce: Příspěvky z oboru přírodních věd	
CHRISTIANE HEMKER UND RENGERT ELBURG ArchaeoMontan – Mittelalterlicher Bergbau in Sachsen und Böhmen. Aufgaben und Ziele des grenzübergreifenden Projektes	7	MICHAELA BALÁŠOVÁ, JIŘÍ CRKAL, EVA ČERNÁ, KRYŠTOF DERNER A PETR LISSEK Kremsiger, k.ú. Přísečnice, okr. Chomutov – současný stav poznání a povrchový průzkum hornického sídliště	69
<i>ArchaeoMontan – středověké hornictví v Sasku a Čechách.</i> <i>Úkoly a cíle přeshraničního projektu</i>	14	<i>Kremsiger, Gemarkung Pressnitz (Přísečnice), Kreis Komotau (Chomutov) – gegenwärtiger Kenntnisstand und die Oberflächenerkundung einer Bergbausiedlung</i>	77
1. Sektion: Fernerkundung und Erfassung 1. sekce: Dálkový průzkum země		LEONA BOHDÁLKOVÁ A LUCIE ERBANOVA Geochemické archivy a možnosti jejich použití v montánní archeologii	83
DOMINIC FALKE Archäologische Fernerkundung von obertägigen Bergbauspuren mithilfe von Airborne Laserscanning	19	<i>Geochemische Archive und die Möglichkeiten ihrer Nutzung in der Montanarchäologie</i>	87
<i>Archeologický průzkum povrchových stop hornické činnosti pomocí leteckého laserového skenování</i>	27	VLADIMÍR ŠREIN, PETR BOHDÁLEK, MARTIN ŠTĚPÁNKÝ A LEONA BOHDÁLKOVÁ Těžba rud v jáchymovském rudním revíru podle geochemického záznamu v aluviálních sedimentech řeky Bystřice – Případová studie	91
PETER HAUPT, THOMAS FAßBINDER UND PATRICK MERTL LIDAR-Groundcheck – Zur Methodik minimalinvasiver Datierung montanarchäologischer Befunde aus LIDAR- Laserscans	31	<i>Der Abbau von Erzen im Joachimsthaler Erzrevier als geochemische Spur in den alluvialen Sedimenten der Wistritz (Bystrice) – Eine Fallstudie</i>	100
<i>LIDAR-Groundcheck – K metodice neinvazivního datování montánněarcheologických nálezů z laserového skenování LIDAR</i>	36	THORSTEN WESTPHAL UND KARL-UWE HEUßNER Zum Stand der dendrochronologischen Untersuchungen an den Hölzern aus den mittelalterlichen Bergwerken von Dippoldiswalde	109
LARA CASAGRANDE Mining landscape in the Province of Trento (north-east Italy): new technologies for research and preservation	39	<i>Ke stavu dendrochronologických výzkumů dřev z Dippoldiswalde</i>	115
JOSEF VEČEŘA Průzkumná pole – klíč k rozluštění středověkých a novověkých děl?	45	PHILIPP SCHMIDT-REIMANN Restaurierung und Konservierung montanarchäologischer Funde im Rahmen des Ziel 3-Projektes ArchaeoMontan	119
<i>Grubenfelder – Ein Schlüssel zur Differenzierung von Alt- und Neubergbau?</i>	52	<i>Restaurování a konzervace montánněarcheologických nálezů v rámci projektu ArchaeoMontan</i>	125
ROLF KÄPPLER UND ERIC POLLER Magnetische Messungen im Bereich der hochmittel- alterlichen Bergbausiedlung Treppenhauer bei Frankenberg in Sachsen	59	FRANZISKA IMMLER UND GEORGE MCGLYNN Anthropologie mittelalterlicher Bergwerksarbeiter aus Sachsen: Morphologie und Bleibelastung	129
<i>Magnetická měření v oblasti vrcholně středověkého sídliště Treppenhauer nedaleko Frankenbergu v Sasku</i>	64	<i>Antropologie středověkých horníků ze Saska: Morfologie a kontaminace olovem</i>	136

3. Sektion: Historische Beiträge**3. sekce: Příspěvky z oboru historie**

CHRISTOPH BARTELS

Der Fall Theophilus – Über den Mehrwert interdisziplinärer Arbeit	141
<i>Případ Theophilus aneb přidaná hodnota interdisciplinárního výzkumu</i>	148

LENA ASRIH

Zur Problematik des Bergregalbegriffs und zu den Anfängen des Bergregals in der Markgrafschaft Meißen	153
<i>K problematice pojmu horní regál a k počátkům horního regálu v Markrabství míšeňském</i>	158

WOLFGANG SCHWABENICKY

Wann begann im oberen Erzgebirge der Silberbergbau?	163
<i>Kdy se v centrálních Krušných horách začalo těžit stříbro?</i>	171

IVONNE BURGHARDT

„Were, daz daz bergweg zcu Fryberg abeinge“ – Sächsisch-meißnischer Bergbau im späten Mittelalter	177
„Pokud by doly ve Freibergu začaly upadat,“ – „Were, daz daz bergweg zcu Fryberg abeinge“ Sasko-míšeňské hornictví v pozdním středověku	182

4. Sektion: Dokumentation**4. sekce: Dokumentace**

ANDREAS KOWANDA

Das Regelwerk der Kartengestaltung in kreativer Applikation für die Präsentation archäologischer Sachverhalte	187
<i>Pravidla úpravy map v kreativní adaptaci pro prezentaci archeologických dat</i>	193

MANDY GÖHLER UND MICHAEL WEHMEYER

Montanarchäologische Kartierungen	197
<i>Montánněarcheologické mapování</i>	204

FANET GÖTTLICH UND THOMAS REUTER

Methoden der grabungsbegleitenden 3D-Dokumentation im Altbergbau	209
<i>Metody 3D dokumentace archeologických výzkumů historických důlních děl</i>	219

5. Sektion: Aktueller Forschungsstand**5. sekce: Aktuální stav bádání**

JOCHEN HABERSTROH UND MARTIN STRAßBURGER

Zum Umgang mit Denkmälern des Montanwesens in Bayern – Ein Modellprojekt im Revier Kressenberg, Lkr. Traunstein/Berchtesgadener Land	225
<i>Práce s montánními památkami v Bavorsku – modelový projekt v revíru Kressenberg, okres Traunstein/Berchtesgadener Land</i> ...	231

VOLKMAR SCHOLZ

Versuch einer beschreibenden Rekonstruktion der Berg- bautechniken und Abbautechnologien im hochmittel- alterlichen Bergbau von Dippoldiswalde	237
<i>Pokus o popisnou rekonstrukci hornických technologií a technologií těžby ve vrcholně středověkém dolu v Dippoldiswalde</i>	244

FILIP VELÍMSKÝ

Počátky města Kutná Hora ve světle archeologického výzkumu areálu Vlašského dvora	249
<i>Die Anfänge der Stadt Kuttenberg im Licht der archäologischen Forschung auf dem Gelände des Welschen Hofes</i>	257

PETR HRUBÝ

Stříbrorudné hornictví ve 13. století: k modelu struktury krajiny a infrastruktury	263
<i>Silberbergbau des 13. Jahrhunderts: Zum Modell der Landschafts- und Infrastruktur</i>	274

LAURE DORCHY

The so-called “guild collar of the master of the silversmiths of Ghent” – A unicum dedicated to silver ore mining and processing from Late Middle Ages	279
--	-----

MARIE-CHRISTINE BAILLY-MAÎTRE AND

NICOLAS MINVIELLE LAROUSSE Mining history and archaeology in France – Evolution and perspective	289
---	-----

Anhang

Autorenverzeichnis/Seznam autorů	299
Abbildungsnachweis/Seznam vyobrazení	301